

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Veritates Christianæ Qvæ Modvm Exhibent Benè Vivendi Et Benè Moriendi

Balde, Hendrik

Ipris, 1689

§. 6. Conclusio.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56447](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56447)

sine ullis omninò meritis? an aliquandò nos occupaverit pravus amor, qui & graviores parere noxas, & animæ nostræ sempiternum adferre solet interitum?

S. VI.

CONCLUSIO.

HAbes hîc ob oculos posita, quæ spondendam, videlicet rationi consonum, utile, facile, atque necessarium esse, te inimicum tuum diligere, eique ex animo injuriam tibi illatam condonare; habes etiam, quo à te modo diligendus sit, ut amor tuus mercedem apud Deum mereatur.

Nunc igitur ego te, amice mi, ad te ipsum revoco. Omniànè intellexisti? perpendisti? appendisti in staterâ recte rationis? estne mens tua illustrata? voluntas mota? sedatus & pacatus animus? diligisne modò inimicum tuum? eique ex animo ignoscis? quid respondes? nequaquam, inquis, ignosco: aures igitur arrige.

Quandoquidem animus tuus necdum ad pacem inclinet, & inimicum tuum etiamnum odio persequaris; denuncio tibi apertè, quòd ceteros omnes homines sine ullis meritis diligas. Diligis eos vel prop-

tes

ter illorum probitatem, vel quia tuæ sunt indolis, tibi que moribus similes, vel quia magnum tibi commodum adferunt, vel quia interdum tibi blandiuntur, & beneficia præstant, vel certè, quia nihil mali tibi inferunt, vel propter alias ejusmodi rationes; at non propter Deum: si enim illos diligeres in Deo ac propter Deum, amares etiam inimicum tuum, quandoquidem ea Dei sit voluntas, ut æquè illum ac reliquos diligas.

Cùm igitur inimicum tuum odisse pergas, manifestè conficitur, odio te habiturum ceteros quoque omnes homines, si eandem tibi, quàm tuus te inimicus affecit, inferrent injuriam, atque adeò nequaquam ob voluntatem Dei, sed ob alias rationes merè naturales absque ullis meritis te illos amare.

Plus dico, aures rursùs arrige; quandoquidem tam potentibus à me adductis rationibus necdum illustreris; aio te à ratione magis alienum esse quàmvis ferâ, quæ per intervalla illuminatur industriâ magistri, qui eam erudit; & quandoquidem tantis argumentorum momentis necdum commovearis, aio te immobiliorem immani saxo, quod se moveri finit, & sursum tolli vi impetus, qui foris ei imprimitur.

N

Quin

Quin imò, cum tam gravi, atque lucu-
tuoso malo, quod inimico tuo obvènit,
ejusque etiam nùm capiti imminet, nec-
dum tua miugetur rabies, aio ferociorem
te esse tigride, quæ exiguis interdum re-
bus pacatur; & cum tam horribilibus
minis intentatis necdum expavescas, aio
nullum amplius tuo in corpore superesse
sensum.

Denique, quandoquidem præceptum
CHRISTI servatoris nostri nullo apud te
sit in pretio, aio te nequiores esse, *Afa*
sultano, qui, ut supra inemini, ex reve-
rentia erga hoc præceptum, *Diogenem* ca-
tholicum imperatorẽ acerbissimum suum
hostem liberum abire permittit: aio præ-
terea te hominem perditum, atque jam
nunc, ni resipiscas, æternæ damnationis
in te latam esse sententiam.

Prò sancte Deus quam terribile hîc vi-
bratur fulmen! hæc quis audiens non
horrescat? nequaquam immortalis es:
sol, qui te hodie è strato surgentem vidit,
forsitan antè vesperam tumulo inclusum
atque averni ignibus sepultum, suis radijs
amplius non videbit.

At finge te diu victurum, tuasque te
opes distributurum in pauperes, corpus-
que afflictaturum vigilijs, & abstinentiâ,
nec

nec non asperis cruentaturum flagellis; dic mihi, obsecro, quid hæc omnia tibi proderunt, si gravi in inimicum tuum odio immoriaris? nihil omnino. At tum, eheu! charitate Dei & proximi destitutus, cum quinque fatuis Virginibus invitus, & horrore percussus audies has lugubres voces *Nescio vos, & cum ceteris damnatis, Discedite à me maledicti in ignem æternum.*

Quid ais modò? necdum tibi aperiuntur oculi? necdum mens illustratur? necdum movetur voluntas? ubi est intellectus tuus, ceterique sensus? necdum te victum fateris? necdum inimicum tuum diligis? necdum ei ignoscis? quid asseris? quid respondes? diligo, inquis, illum, omnesque mihi illatas injurias ex animo illi condono. O factum benè! nunc igitur ego te laudibus effero, quòd appetitum vindictæ tam generosè refrænaveris; at non equidem miror; quî enim fieri potest, ut homo rationis compos inimicum suum odisse pergat?

Rursum igitur te laudo, & hanc tibi mentem gratulor, nam sine ea nihil fuit propius, quàm ut perires; gaudio etiam gestio, & aio te nunc esse filium Dei & cohæredem CHRISTI, neque ullum
N 2 superesse

superesse dubium, quin erga proximum tuum charitas, quam Deus præcepit, in te resideat: aio præterea te electionis tuæ ad sempiternam gloriam manifestum habere signum, atque esse optimè comparatum, ut criminum quoque tuorum integram obtineas condonationem, utque sub mortem spe plenus hæc verba ingemines. *Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.*

Obsecro te præterea, priusquam finem faciam, per pretiosam sanguinem J E S U C H R I S T I, quem tam liberaliter pro suorum inimicorum salute profudit, ut hanc veritatem, è qua tam copiosum hausisti fructum, cum omnibus, quos novisti inimicias gerere, communices, ipsaque legendam tradas, ut & ipsi hæc accurate & attentè perpensâ non minorem inde fructum capiant, suosque deinceps inimicos sincerè diligant.

Necdum hîc sisto, amice mi, ad majorem te adhortor perfectionem. Observas modò mandatum C H R I S T I, sequere & ejus consilium, *Benefacite, inquit, his, qui oderunt vos, orate pro persequentibus, & calumniantibus vos.*

Laudabile in primis est, aliquot in dies singulos pro inimicorum nostrorum salute
preces

preces fundere, tamdiù potissimùm, dum ab illis sentimus aversionem; Quamvis enim naturalis sensus, & haud voluntaria à quopiam aversio, utique extrà potestatem nostram posita, nec nobis libera, peccatum nullum sit (nam ut ait S. Anselmus, *Aliud est sentire, aliud consentire*) si tamen illa contrarijs actibus & elicitò quandoque amore non retundatur, periculum non exiguum subest, ne tandem aliquandò voluntatem, ad liberam aversionem, odiumque, atque adò ad peccatum pertrahat.

O! si quis tum eleëmofynam pauperibus erogaret, aut aliud bonum opus offerret pro illorum salute, is haud dubiè se à peccato, immunem servaret, magnamque à Deo pro gratissimo opere ei præstito mercedem adipisceretur.

Quòd si interdùm contingat, ut de nostris inimicis misceantur sermones, sedulò hïc nobis advigilandum erit (inlubrica enim via facilis est lapsus) & non nisi cautè, & moderatè de ijs loqui nos oportebit.

Consultissimum est nulla de ijs verba facere, nec unquam permittere, ut quis perperàm de ijs loquatur; hac enim ratione plerumque nos ipsos seducimus,

nostrosque immoderatos fovemus animi impetus.

Consultissimum, & perfectissimum erit, renitente licet naturali nostrâ propensione, honorificè semper de ijs loqui.

§. VII.

Congeries argumentorum, quibus moveri quis possit, ut qualescunque sibi illatas injurias a quo animo ferat.

FInem facerem amicè mi, nisi te armare statuissem contra qualescunque injurias, quæ, vitæ tuæ decursu, etiamnum tibi inferri poterunt; longè enim facilius sub initium spiritus vindictæ coercetur, quàm postquam illi jam laxatae sunt habenæ.

Quotiescunque igitur tibi aliqua inferretur injuria, auctor tibi sum, ut quidquid evenerit, adscribas Deo; *Prorsus, inquit S. Augustinus (a) ad Deum tuum refer flagellum tuum. Cave dicas. Ille nequam hoc mihi intulit damnum; at potiùs dicto cum Heli: Dominus est, quod bonum est in oculis suis, faciat.*

Vel dic cum Iobo, postquam omnia ei ablata essent bona, corporis quoque sanitas, item servis & liberis vita, ipseque jam esset percussus ulcere pessimo à plantâ

(a) In ps. 21.